

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 199/2025
12.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Татјане Ђурица и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца ГРАДСКА ОПШТИНА СУРЧИН, Београд, коју заступа Градско правобранилаштво Града Београда, Одељење за ГО Сурчин, против туженог ЈП „СРБИЈАГАС“, Нови Сад, чији је пуномоћник Александар Тодоровић, адвокат из ..., ради дуга, вредност предмета спора 36.892.306,34 динара, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 1440/24 од 03.10.2024. године, у седници одржаној 12.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 1440/24 од 03.10.2024. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 7146/2019 од 29.11.2023. године у ставу I изреке одбијен је тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу исплати износ од 36.892.306,34 динара, са законском затезном каматом почев од 12.07.2016. године до исплате. У ставу II изреке обавезан је тужилац да туженом плати износ од 1.031.095,00 динара на име трошкова парничног поступка.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 1440/24 од 03.10.2024. године, преиначена је пресуда Привредног суда у Београду П 7146/2019 од 29.11.2023. године, тако што је обавезан тужени да плати тужиоцу износ од 27.830.398,12 динара са законском затезном каматом почев од 12.07.2016. године, па до исплате, као и да тужиоцу на име трошкова парничног поступка плати износ од 1.041.750,00 динара.

Против наведене правноснажне пресуде, тужени је изјавио благовремену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Указао је да је другостепени суд преиначио првостепену пресуду, али да није одлучено о делу тужбеног захтева од 9.061.908,22 динара, а што непосредно утиче и на одлуку о трошковима поступка.

У одговору на ревизију тужилац је оспорио ревизијске наводе са предлогом да се ревизија туженог одбије.

Решењем Привредног апелационог суда Пж 1440/24 од 13.03.2025. године одбачен је предлог туженог за доношење допунске пресуде.

Врховни суд је испитао правноснажну пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 10/23), па је утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Неосновани су ревизијски наводи о битној повреди пред другостепеним судом јер је пропустио да одлучи о делу тужбеног захтева. Наиме из стања у списима произлази да је решењем Привредног апелационог суда од 13.03.2025. године одбачен као неблаговремен предлог туженог за доношење допунске пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су биле у дугогодишњем пословном односу по основу Уговора о пословно-техничкој сарадњи на изградњи дистрибутивне гасне мреже у Општини Сурчин од 13.09.2006. године, са Анексом од 04.11.2009. године. Уговорена је вредност радова у укупном износу од 2.260.000,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате (грађевински и машински радови), као фиксна вредност, која обухвата све непредвиђене радове, вишкове и искључује евентуалне мањкове. Уговорен је систем "кључ у руке", с тим да се из овог система изузимају, поред осталог, обавеза туженог (инвеститора) да испоручи мерно-регулационе станице (МРС) за примопредају гаса у дистрибутивни гасни систем, да исте прикључи на свој постојећи гасовод, као и обавеза тужиоца (учесника у изградњи) да обезбеди новчана средства за несметано одвијање посла на гасификацији и да са грађанима склопи уговоре за прикључење на гасоводну мрежу (чл. 4). Уговорено је да се оперативни послови на реализацији овог уговора повере заједничком телу Инвестиционој групи, која је састављена од пет чланова, с тим што инвеститор, тужени, именује два члана, извођачи по једног члана и учесник у изградњи, тужилац, једног члана, све у циљу сталне и непосредне комуникације, рационалног организовања послова, општег надзора и контроле, месечне овере броја издатих одобрења за прикључење потрошача, увођење гасних мрежа у експлоатацију и реализације овог Уговора.

Из налаза и мишљења комисије вештака од 31.05.2021. године утврђено је да је изграђено 5 мерно-регулационих станица (МРС), на територији ГО Сурчин (МРС Јаково, МРС Бечмен, МРС Бољевци, МРС Прогар, МРС Петровчић), чију изградњу је финансирао тужилац.

Из Извештаја о узајамним обавезама и потраживањима уговорних страна по Уговору о пословно-техничкој сарадњи на изградњи ДГМ у Општини Сурчин бр. 07-03/15357 од 11.07.2016. године, који је састављен од стране директора Сектора инвестиција туженог, утврђује се да је према Извештају о степену готовости гасификације ГО Сурчин на дан 31.12.2014. године стручног надзора за машинске радове тужилац набавио, испоручио и уградио 5 МРЕ, као и да је у предметне станице пуштен гас.

Вештачењем је утврђено да је тужилац по рачунима својих добављача у вези са изградњом предметних 5 МРС платио износ од 27.830.398,12 динара, динарску противвредност износа 316.796,00 евра, без ПДВ-а.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је становишта да је предметно потраживање застарело због чега одбија тужбени захтев. Према изнетој аргументацији, тужилац је извршио обавезу набавке, испоруке и изградње 5 МРС, а коју је према закљученом уговору о пословно-техничкој сарадњи требало да изврши тужени. Ова обавеза је проистекла из уговора о промету роба и услуга и испуњена је најкасније са даном 31.12.2014. године када је у предметне станице пуштен гас. С обзиром да је до дана подношења тужбе 24.12.2019. године протекао рок од 3 године прописан чланом 374. Закона о облигационим односима, потраживање је застарело.

Другостепени суд не прихвата изнето становиште првостепеног суда. Према становишту другостепеног суда, Уговор о пословно-техничкој сарадњи је специфична врста уговора на шта указују уговорени циљ, права и обавезе уговорних страна, који упућују на закључак да се у овом случају не ради о промету роба и услуга, из чега произилази да се примењује општи рок застарелости од 10 година. Из садржине конкретног уговора, произилази да су уговорне стране имале заједнички интерес да се наведеним уговором дефинишу и уреде пословни односи ради гасификације општине Сурчин, а што је базирано на дугорочној пословној сарадњи, у ком парничне странке преузимају више обавеза потребних за реализацију заједничког циља. Тужилац је испунио уговорну обавезу туженог, па у року од 10 година од доспећа обавезе туженог може да тражи противвредност извршеног посла у циљу реализације заједничког уговора на основу члана 210. Закона о облигационим односима. На наведени износ тужиоцу основано припада и законска затезна камата, на основу члана 214. Закона о облигационим односима након сачињавања Извештаја од 11.07.2016. године о узајамним обавезама и потраживањима уговорних страна.

Ревизијом туженог се оспорава изнето становиште другостепеног суда. Ревидент сматра да је предметна обавеза била обавеза тужиоца, а не туженог када се погледа садржина уговора и његовог анекса. Основ тужбеног захтева је накнада штете због неизвршења уговорне обавезе која застарела у року од три године. Такође, датум 31.12.2014. године није релевантан за почетак тока застарелости, јер се почетак тока застарелости мора везати за датуме када је тужилац вршио плаћања извођачима радова.

Ревизија није основана.

Уговором о пословно-техничкој сарадњи на изградњи дистрибутивне гасне мреже у Општини Сурчин од 13.09.2006. године закљученог између туженог, као инвеститора, тужиоца као учесника у изградњи, привредног друштва Велстан, као извођача радова и Привредног друштва Енерготим, као извођача радова, у члану 4. тачка А) алинеја 3. предвиђено је да је обавеза туженог као инвеститора да испоручи мерно-регулационе станице за примопредају гаса у дистрибутивно гасни систем и исте прикључу на постојећи гасовод, док је обавеза тужиоца, као учесника у изградњи, била да са грађанима склопи уговоре за прикључење на гасоводну мрежу и да обезбеди новчана средства за несметано одвијање радова у складу са динамичким планом радова. Дакле уговорне обавезе тужиоца и туженог су јасно одређене па не стоје наводи ревидента да је предметна обавеза набавке мерно-регулационих станица у оквиру обавезе тужиоца као финансијера, већ је то управо обавеза туженог. Ово питање,

насупротив ревизијским наводима, није другачије дефинисано ни у закљученом Анексу уговора од 04.11.2009. године. Предмет анекса је допуна односа уговорних страна, проистеклих техничко-технолошком условљеношћу за изградњом дела дистрибутивног гасовода на територији Општине Сурчин (члан 1.), а не њихова измена.

Из извештаја о узајамним обавезама и потраживањима уговорних страна по уговору о пословно-техничкој сарадњи на изградњи ДГМ у Општини Сурчин од 11.09.2006. године и анекса истог од 04.11.2009. године, од 11.07.2016. године потписаног и овереног печатом туженог, произлази да је уговорна обавеза туженог да испоручи Мерно Регулационе Станице (МРЦ), да је тужилац набавио, испоручио и уградио 5 МРС према извештају на дан 31.12.2014. године; да је набавна вредност опреме, материјала и монтаже испоручених МРС 358.890,99 евра; да је тужилац финасирао уговорну обавезу туженог у наведеном износ; да је констатована финансијска обавеза туженог према тужиоцу. Наведена финансијска обавеза туженог за извршену обавезу од стране тужиоца констатована је и записником од 13.07.2016. године који је потписан од представника тужиоца и туженог. Стога следи да је правилан закључак другостепеног суда да је тужилац извршио и финансирао уговорену обавезу туженог у износу од 27.830.398,12 динара, динарску противвредност 316.769,00 евра без ПДВ-а, према налазу и мишљењу комисије вештака. Тужилац је свакако имао правни интерес да наведена обавеза туженог буде испуњена, па је на њега прешло право да захтева вредност извршене обавезе од стране туженог, а са чиме се сагласио тужени што произлази из горе наведених доказа.

Неосновани су наводи ревизије туженог да у конкретном случају потраживање тужиоца застарева протеком рока од три године, полазећи од тога да је правни основ тужбеног захтева накнада штете због неизвршења уговорне обавезе. Из утврђеног чињеничног стања произилази да је тужилац испунио уговорну обавезу туженог из уговора о пословно – техничкој сарадњи, односно уместо туженог набавио 5 мерно – регулационих станица (МРС) на примопредаји гаса које је тужилац прикључио у дистрибутивно гасни систем. Правилно другостепени суд закључује да је уговор о пословно – техничкој сарадњи специфична врста уговора из чије садржине произлази да уговорне стране, овде парничне странке имају заједнички интерес да дефинишу и уреде пословни однос ради гасификације Општине Сурчин, а што је базирано на дугорочној пословној сарадњи у коме стране преузимају више врста обавеза ради реализације заједничког циља, те се исти не може свести само на промет роба и услуга. Стога правилан је закључак другостепеног суда да обавезе проистекле из наведеног уговора застаревају у року од 10 година, односно да тужилац може у року од 10 година да захтева противвредност набављене робе у циљу реализације заједничког уговора.

Не стоје ни ревизијски наводи да је рок застарелости почео да тече од момента када је тужилац вршио појединачна плаћања извођачима радова. Према члану 360. став 1. Закона о облигационим односима, застарелост почиње да тече када поверилац има право да захтева испуњење обавезе. Из утврђеног чињеничног стања произилази да је тужилац набавио и испоручио 5 мерно регулационих станица на дан 31.12.2014. године. Стога се почетак рока застарелости у конкретном случају рачуна од 31.12.2014. године када је према Извештају о степену готовости гасификације ГО Сурчин на дан стручног надзора за машинске радове констатовано да је тужилац набавио, испоручио и уградио 5 мерно регулационих станица, као и да је у предметне станице пуштен гас, односно када су мерне регулационе станице прешле у имовину туженог. Из налаза и мишљења вештака економске струке утврђена је висина потаживања тужиоца у износу од

27.830.398,12 динара на који износ тужилац потражује законску затезну камату од 12.07.2016. године када је сачињен извештај о узајамним обавезама и потраживања уговорних страна.

На основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Татјана Матковић Стефановић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**